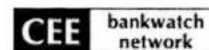

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР УКРАЇНИ

вул. Саксаганського, 52-А, м. Київ, 01033
тел.: (044) 238-6260, тел./факс: (044) 238-6259
necu@necu.org.ua | www.necu.org.ua

№ 125-1/33

16.02.2016

В. о. міністра екології та природних ресурсів України
Вронській Г.О.
Міністерство екології та природних ресурсів України
вул. митрополита Василя Липківського, 35
м. Київ
03035

ЗАЯВА

Щодо планів будівництва каскаду ГЕС на Верхньому Дністрі

Шановна Ганно Олександрівно!

З листопада 2015 р. і понині у листах Міністерства екології України, рішеннях обласних рад Тернопільської, Івано-Франківської та Чернівецької областей, у відкритих джерелах інформації, на засіданнях громадських рад при ЦОВВ і органах місцевого самоврядування, науково-технічних радах НПП, депутатських комісій з питань екології та раціонального природокористування, на сесіях обласних рад обговорюють питання про плани будівництва на Дністрі Верхньодністровського каскаду ГЕС із семи одиниць (6 руслових+1 дериваційна). Згідно з національним законодавством всі без виключення ГЕС вважаються екологічно небезпечними об'єктами, для яких обов'язковим є проведення державної екологічної експертизи та передбачено участь громадськості у прийнятті органами влади відповідних рішень. На проведені заходи на рівні обласних рад з обговорення проектів (ідеї) ПАТ "Укргідроенерго" не була допущена і жодним чином не поінформована на ранніх етапах планування та обговорення громадськість, як це передбачено Конвенцією "Про доступ до інформації, участь громадськості в прийнятті рішень і доступ до правосуддя з питань, що стосуються навколишнього середовища" (Оргуська конвенція).

У той самий час керівництвом ПАТ «Укргідроенерго» у листах до громадських природоохоронних організацій заявляється, що ТЕО проектів ще не розроблені, і лише будуть розроблятися протягом 2016-2017 р. Тоді як депутатів обласних рад спонукають до сприяння впровадженню проекту.

На Міністерстві екології України лежить велика відповідальність щодо виконання Україною міжнародних договорів, протоколів, угод та конвенцій, зокрема, Конвенції Еспоо, Конвенції про біологічне різноманіття, Європейської ландшафтної конвенції та Рамсарської конвенції; забезпечення реалізації належної державної екологічної

політики; прискорення імплементації до національного законодавства положень водних директив ЄС.

Наміри ПАТ «Укргідроенерго» та їхніх лобістів в уряді України побудувати каскад ГЕС на Верхньому Дністрі можуть мати також негативні політичні наслідки на міжнародному рівні, оскільки р. Дністер є транскордонною, через невиконання і грубе порушення численних міжнародних угод, договорів, протоколів та конвенцій, в яких держава є стороною і ратифікувала їх.

Запланований проект будівництва спричинить цілу низку екологічних та соціально-економічних проблем, зокрема:

- зміну гідрологічного режиму річкового басейну Дністра;
- значну зарегульованість річки греблями, що може мати негативний вплив як на довкілля, так і на безпеку життєдіяльності людей, які мешкають на цих територіях;
- погіршення доступу місцевого населення до питної води (близько 10 млн. осіб в Україні, включаючи Одеську область та м. Одесу, а також у Республіці Молдова, включаючи Придністров'я, через зниження рівня ґрунтових вод або підтоплення);
- знищення ключових елементів Національної екологічної мережі, зокрема, територій НПП «Дністровський каньйон» і Дністровського річкового екологічного коридору міжнародного значення;
- перешкоджання міграції окремих видів риб та птахів;
- зникнення низки цінних водних організмів, у тому числі, червонокнижних видів риб, земноводних, водоплавних і навколоводних птахів, коловодних комах, через знищення оселищ і можливостей відтворення молоді;
- зникнення цінних і унікальних оселищ, важливих для побудови Смарагдової мережі України та, у перспективі, – впровадження Програми ЄС «Natura-2000»;
- негативний вплив на природоохоронні території, неможливість виконання ними функцій заповідних чи рекреаційних територій, які мають наукове та пізнавальне значення;
- погіршення туристичного та рекреаційного потенціалу територій, зниження прибутків місцевих мешканців від обслуговування туристів;
- можливі втрати палеонтологічних, археологічних та історичних пам'яток культури, унікальних історичних ландшафтів;
- потурання корупціонерам і нечесним на руки чиновникам, які через «старі» схеми погоджень, псевдоекспертні висновки та заключення будуть продовжувати руйнацію.

Особливе питання у визнанні ГЕС альтернативною енергетиці на ядерному та викопному паливі. Великі, малі та міні-ГЕС не можуть вважатися альтернативними («зеленими») енергопотужностями, оскільки тим чи іншим чином знищують основу життя всіх живих організмів – ВОДУ.

У зв'язку з зазначеним вимагаємо:

1. Не підтримувати проекти будівництва каскаду ГЕС на Верхньому Дністрі через небезпеку для довкілля, погіршення умов життя і екологічної безпеки населення, руйнації залишків природного середовища України та сусідніх країн Дністровського басейну.

2. Не допустити скорочення території НПП «Дністровський каньйон» чи інших об'єктів ПЗФ басейну Дністра для потреб енергетики.

3. Провести інвентаризацію, гідрогеографічне зонування та паспортизацію водних об'єктів басейну Дністра в якості вагомого кроку на шляху до впровадження інтегрованого управління водними ресурсами України за басейновим принципом та на виконання вимог Угоди про асоціацію «Україна-ЄС» у сфері управління водними ресурсами.

4. Створити незалежну комісію з контролю за здійсненням паспортизації річок та джерел питного водопостачання у басейні Дністра, до якої б увійшли представники громадських природоохоронних організацій та об'єднань України.

5. Сприяти якнайшвидшій ратифікації Верховною Радою України нової Угоди (підписаної міністрами доквітня 2012 р.) про співпрацю між Україною та Республікою Молдова у сфері оздоровлення басейну р. Дністер.

6. Розробити та впровадити на основі Угоди План управління басейном р. Дністер і План дій з порятунку та відновлення малих річок басейну Дністра, з залученням до ініціативної групи представників всіх зацікавлених сторін, громадських ініціатив та рухів, які значний час займаються проблемами річок України.

З повагою,
голова НЕЦУ

Я.І. Мовчан